

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : **29 Ocak 2026**
Sayı : **16571**

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

39776

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim 26.01.2026

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Anayasa madde 38 – ‘Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.’ Hükümüne atıfla ‘masumiyet karinesi’ düzenlenmiştir. Masumiyet karinesi, aynı zamanda savaş, seferberlik veya olağanüstü hâllerde dahi sınırlandırılmayan mutlak bir temel hak olarak kabul edilmiştir.

Anayasa madde 127 – ‘Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.’, şeklinde düzenlenmiş ve ‘yerindelik ilkesi’ vurgulanmıştır ve devamında; ‘Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri, konusundaki denetim yargı yolu ile olur. Ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabilir. Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.’, denilmiştir.

Anayasa madde 19 ile CMK’nın 100. maddesinde ise ‘tutuklu yargılama’ sınırlanmış ve istisna olarak kabul edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu madde 47 ise; ‘görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir. Görevden uzaklaştırma kararı iki ayda bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır. Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır. Görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödeneğinin üçte ikisi ödenir ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.’, şeklindedir.

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

39776

Geçici Madde 9- (Ek: 15/8/2016-KHK-674/40 md.; Aynen Kabul: 10/11/2016-6758/36 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları kapsamında haklarında yürütülen soruşturma veya kovuşturma nedeniyle görevden uzaklaştırılan belediye başkanı, başkan vekili ve meclis üyelerinin yerine 45 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre işlem yapılmış olsa bile onbeş gün içerisinde 46 ncı maddedeki yetkili makamlarca 45 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen usule göre görevlendirme yapılır.

Bu meri mevzuata dayanarak Sayın İçişleri Bakanı, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe görüşmelerinde Plan Bütçe Komisyonunda belediyelere soruşturma izni verilmesiyle ilgili olarak; "31 Mart 2024'ten yani mahalli idareler seçiminden bugüne kadar toplam soruşturma iznini 1.048 belediyeye vermişiz. Parti dağılımı, bir, AK PARTİ 472 yani yüzde 45'i, CHP 267 yüzde 25,48'i; MHP 78 yüzde 7,5'i; İYİ Parti 4 yüzde 0,38; DEM 16 yüzde 1,53; diğer 211 yüzde 20'si. Soruşturma izni verilmeyen 1.424 dosya var. AK PARTİ 626 yüzde 44,17; CHP 366 yüzde 25,7; MHP yüzde 6,36 diye gidiyor;" şeklinde ifadelere yer vermiştir.

Bu bağlamda,

1. Soruşturma izni verilen belediyelerin yüzde 52,5'ini oluşturan Cumhur İttifakı Belediyelerine ilişkin yargı süreci nasıl işlemektedir? Hangi belediyelere soruşturma izni verilmiş ve söz konusu soruşturmaların gerekçesi nedir? Bu belediyelerde yürütülen herhangi bir idari ve hukuki işlem var mıdır?
2. Soruşturma izni verilen belediyelerin yargılama süreçlerinde meri mevzuatın uygulamaya alınmasına ilişkin oluşan ikili tutumun kamuoyunda oluşturduğu büyük rahatsızlığı gidermek bakımından Cumhur İttifakı belediyelerinin soruşturma süreçlerinin şeffaf yürütülmesine ilişkin herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
3. Hem evrensel hukuk normlarının hem de iç hukuk sistemimizin temel esaslarından olan 'masumiyet karnesi' ve 'tutuklu yargılamanın istisna olması' ilkeleri bakımından CHP'li belediyelerin yargılama süreci tarafınızca nasıl değerlendirilmektedir? Söz konusu sürecin, ülkemizin uluslararası adalet endekslerindeki yerine ve gelişmiş demokrasilerdeki konumuna etkisi açısından bir araştırmanız bulunmakta mıdır?
4. Anayasal temel haklardan olan 'herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir' hükmü dikkate alınarak CHP'li belediyelerin yargı süreci ve süreçte yaşanan - kamuoyunda da büyük tepki toplayan- kimi işlem ve uygulamaları (tedavi ve iyileşme süreçlerine cezaevi koşullarında devam edilmesi, sağlık raporlarına ve özel durumlara rağmen tutukluluk hallerinin devamı vb.) insan sağlığı ve yaşam hakkı bağlamında nasıl değerlendirmektesiniz? Bu konuya ilişkin bir tedbir almayı planlıyor musunuz?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA